
Fødselshjelpens klassikere

BOKOVERSIKT

I 1899 skrev en erfaren distriktslege i Tidsskriftet at “Det værste jeg kan foretage mig, er en akkouchementsforretning; [forløsning] jeg har altid med mig lærebog, og er der noget, leser jeg nøie gjennom casus, førend jeg foretager mig noget.» Selv har han antakelig studert etter *Fayes Lærebog i Fødselsvidenskab*, den nyeste utgaven var fra 1872. Bøkene hadde luftige sider og var ikke preget av overveldende mengder informasjon. Det var et praktisk håndverk han skulle utøve.

De to klassikerne jeg skal omtale hadde knapt fått plass i håndvesken, men begge fortjener avgjort sin plass i et moderne sykehusbibliotek. De har det til felles at de er ærverdige klassikere. Den eldste, amerikanernes *Williams Obstetrics*, kommer i 21. utgave, den britiske *Turnbull's Obstetrics*, i 3. utgave, den første utkom i 1989. Bøkene har mer enn utseendet og klassikerstatusen felles. Så omfattende verk er i dag kompliserte teamarbeid, og i begge deltar noen av verdens ledende forskere og klinikere. I den britiske er det lettest å se hvem som har skrevet hva, og mange av oss vil gjenkjenne navnene fra kongresser og kurs i Storbritannia. Williams har til gjengjeld en advarsel som er et memento når man går inn i så omfattende tekster: «Readers are encouraged to confirm the information contained herein with other sources.» Bøkene lever opp til dette ved å bringe bibliografier, der man kan glede seg over at både Christian Kielland og Sturla Eik-Nes går igjen i begge. Begge steder er Kiellands tyske artikkel fra 1916, anglofilt og upresist, gjengitt på engelsk. Det er en detalj, for i begge er det mye å glede seg over. En gjennomgang av innholdsfortegnelsene viser et fag med bredde, utfordringer og kontaktflater mot mange andre spesialiteter. Man blir nesten litt stolt ved tanken på alt vi skal vite noe om. Eller rettere: bør vite noe om.

Forskjellene, ut over det man kan vente fra en amerikansk versus en britisk lærebok, er bl.a. betinget i at Williams er 850 sider tykkere. Det sees i åpningskapitlene om anatomi og fysiologi som der fyller 200 sider. Turnbull er organisert klart og logisk, oppbygging og behandling er slik man vil vente det av en britisk bok, og de fleste av oss vil vel søke spesiallitteratur om medisinske og kirurgiske sykdommer i svangerskapet andre steder enn i en grunnbok. Når jeg likevel denne gangen holder en knapp på Williams, skyldes det kapitlene om fødselen og den operative obstetikk. Her får man den følelse av håndverk, som dessverre sjelden sees i moderne bøker. Illustrasjonene er flere og bedre enn i

Turnbull, Williams er en bok til å slå opp i. Den er med andre ord en bok man trygt kan anbefale den enkelte å kjøpe til sitt personlige bibliotek, men begge hører selvsagt hjemme i avdelingsbiblioteket.

Spesialitetskomiteens utsendte bør se at de er der, begge, når de reiser på besøk på til våre utdanningsavdelinger.

Per E.Børdahl

Kvinneklinikken

Haukeland Universitetssykehus

Publisert: 30. november 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.